



Brüsszel, 2025. május 15.
(OR. en)

8817/25

Intézményközi referenciaszám:
2020/0103(COD)

ECOFIN 527
UEM 147
CADREFIN 44
CODEC 580
EIB
ECB

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2025. május 12.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Tárgy:	A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK A Technikai Támogatási Eszköz félidős értékeléséről (2021–2027)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 198 final.

Melléklet: COM(2025) 198 final



Brüsszel, 2025.5.12.
COM(2025) 198 final

**A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK,
AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

A Technikai Támogatási Eszköz féldícs értékeléséről (2021–2027)

{SWD(2025) 117 final}

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

A Technikai Támogatási Eszköz félidős értékeléséről (2021–2027)

BEVEZETÉS

A **strukturális reformok** olyan intézkedések, amelyek hosszú távú hatást gyakorolnak a gazdaság szerkezetére, arra az intézményi és szabályozási keretre, amelyben a vállalkozások és az emberek tevékenykednek, valamint a közirányításra vagy a vonatkozó szakpolitikai célkitűzések felé tett előrehaladásra. A **Technikai Támogatási Eszközt (TSI)** az [\(EU\) 2021/240 rendelet](#) hozta létre – elődjére, a strukturálisreform-támogató programra (SRSP, 2017–2020) építve –, és a Strukturálisreform-támogató Főigazgatóság (DG REFORM)¹ kezeli. A Technikai Támogatási Eszköz 2021-es létrehozása óta számos szakpolitikai területen biztosít testre szabott technikai szakértelmet minden olyan tagállam számára, amely kihívásokkal szembesül a reformprogramjának megtervezése és végrehajtása során. A támogatás az egyes országok igényeihez igazodik, és nem jár anyagi ráfordítással a tagállamok részéről.

E félidős értékelés kiterjed a Technikai Támogatási Eszköz 2021., 2022. és 2023. évi ciklusai keretében mind a 27 tagállamban finanszírozott valamennyi projektre. Ez összesen 611 technikai támogatási projektet jelent, amelyek 886 nemzeti projektelemet foglalnak magukban, és amelyek teljes költségvetése 359 millió EUR volt. A félidős értékelés az éves TSI-munkaprogramok teljes működési ciklusát elemzi a tagállamok technikai támogatás iránti kérelmeinek fogadásától és értékelésétől a lezárt technikai támogatási projektek végrehajtás utáni értékeléséig.

Az értékelés eredményei segítenek megtalálni a Technikai Támogatási Eszköz 2027 végéig történő végrehajtásának esetleges javítási módjait, és információkkal szolgálnak a technikai támogatás jövőjéről szóló megbeszélésekhez és döntéshozatalhoz.

MÓDSZERTAN

Ezen értékelés alapját a következők képezik: i. egy független vállalkozó által egy 2023. december 21-én kezdődő, 11 hónapig tartó időszak alatt elkészített háttér tanulmány², ii. a DG REFORM által szervezett négy belső műhelytalálkozó, valamint iii. nyomonkövetési

¹ A Strukturálisreform-támogató Főigazgatóság 2025. február 1-jén beolvadt a Reform és beruházási munkacsoportba ([SG REFORM](#)).

² PPMI és CSES (2025): A Technikai Támogatási Eszköz félidős értékelését alátámasztó tanulmány (2021–2027) – zárójelentés. Kiadóhivatal: https://op.europa.eu/publication/catalogue_number/HT-01-25-000-EN-N

adatok, beleértve a TSI-projektek lezárását követően a visszajelzési mechanizmuson³ keresztül gyűjtött információkat is. A minőségi jogalkotásra vonatkozó uniós iránymutatásokkal összhangban a félidős értékelés az alábbi **öt értékelési kritérium** köré szerveződik: relevancia, eredményesség, hatékonyság, koherencia és uniós hozzáadott érték.

Az alkalmazott értékelési módszerek kiterjednek a **dokumentumalapú ellenőrzésre** (a DG REFORM nyomonkövetési adatainak, a TSI-projektekkel kapcsolatos dokumentumoknak és más nyilvánosan hozzáférhető dokumentumoknak az átvizsgálására), valamint **az érdekelt felekkel folytatott konzultációkra**. A konzultációs tevékenységek a következőket foglalták magukban: i. egy **nyilvános konzultációt**, ii. három, a Technikai Támogatási Eszköz érdekelt feleire (technikai támogatást nyújtók, valamint koordináló és kedvezményezett hatóságok) irányuló **felmérést**, amelyekre összesen 289 válasz érkezett, iii. három, összesen 37 résztvevő részvételével zajló **fókuszcsoport-beszélgetést**, valamint iv. 114 **interjút**. Az értékelés ezenfelül számos elemzésre is támaszkodik, beleértve: i. egy **költség-haszon elemzést**, ii. hét **esettanulmányt**, amelyek különböző szakpolitikai területeken összesen 98 projektet érintettek, valamint iii. a TSI-projektek **az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlődési céljaihoz való hozzájárulásának** elemzését.

Az értékelési folyamat tekintetében felmerültek bizonyos **korlátozások**, különösen a hatékonyság értékelésére vonatkozóan. Az **első** főbb korlátozás a TSI jellegével és kialakításával kapcsolatos: a Technikai Támogatási Eszközzel szülő rendeletben az eszköz általános és konkrét célkitűzései között nem szerepel a reformok tagállamok általi tényleges elfogadása és végrehajtása, a rendelet szövege ehelyett a „a nemzeti hatóságok segítése a kapacitásuk fejlesztésében” kitételekre összpontosít. Emellett a Technikai Támogatási Eszközzel szülő rendelet nem állapít meg konkrét jelentéstételi kötelezettségeket sem a tagállamok számára a támogatási intézkedések alkalmazására és a támogatott reformok státuszára vonatkozóan. A második korlátozás a TSI-projektek jelenlegi nyomonkövetési és értékelési rendszerével kapcsolatos, amely nem rögzíti szisztematikus és objektíven ellenőrizhető módon a TSI-projektek eredményeit, különösen eredmény- és hatásszinten. Az alkalmazott adatgyűjtési eszközök (például felmérések és kérdőívek) önbevalláson alapulnak, ami torzíthatja a méréseket. A harmadik korlátozást az jelenti, hogy a Technikai Támogatási Eszközt 2021-ben indították el, és a jelen értékelés idejére a 2021 és 2023 közötti ciklusok projektjeinek mintegy fele már lezárult. A támogatás eredményei és hosszabb távú hatásai a tagállamokban csak néhány év elteltével, valamint konkrét reformok tényleges végrehajtása esetén lesznek megfigyelhetők, ezért lehetséges, hogy számos projekteredmény még nem is valósult meg.

³ A DG REFORM 2019-ben kétlépcsős „visszajelzési mechanizmust” vezetett be az egyes TSI-projektek végrehajtásának nyomon követésére és értékelésére. Először az egyes technikai támogatási projektek lezárását követően „elégedettségi kérdőíveket” küld ki a fő érdekelt feleknek (a Bizottság szakreferenseinek, a kedvezményezett hatóságoknak és a technikai támogatást nyújtóknak), hogy visszajelzéseket gyűjtsön a projekt tervezésével és végrehajtásával, az érdekelt felek közötti interakcióval, valamint a javítandó területekkel és a levont tanulságokkal kapcsolatban. Másodszor pedig 6, 12 vagy 18 hónappal később egy másik, az eredményekre vonatkozó kérdőívet küld ki a kedvezményezett hatóságoknak, hogy felmérje – 1 és 10 közötti pontszámmal értékelve –, milyen mértékben valósultak meg a projekt várható eredményei.

A félidős értékelés magában foglal bizonyos **mérséklő intézkedéseket** e korlátozások lehető legnagyobb mértékű kezelése, valamint a megállapítások megbízhatóságának biztosítása érdekében. Az értékelés során több különböző adatforrást kombináltak és vetettek össze – például az érdekelt felek véleményét kiegészítették objektívebb adatokkal. Emellett esettanulmány is készült a strukturálisreform-támogató program projektjeinek utánkövetéséről, melynek keretében alaposabban elemezték a technikai támogatási intézkedések tagállamok általi alkalmazását és azok középtávú fenntarthatóságát.

A fent említett korlátozásokat fontos elismerni – egyrészt azért, mert így lefektethetők az utólagos értékelés jobb alapjai, ez pedig lehetővé teszi az eredmények és a hatások pontosabb értékelését a program befejezésekor. Másrészt pedig e korlátok felismerése értékes információkkal szolgál, amelyek jövőbeli tervezés és döntéshozatal során iránymutatóak lehetnek. Az SG REFORM jelenleg több, a TSI nyomon követésének és értékelésének javítására irányuló munkafolyamaton is dolgozik, ezáltal elmozdulva egy eredményorientáltabb nyomonkövetési és értékelési rendszer felé, amely javíthatja a TSI közép- és hosszú távú hatásainak mérését.

A vállalkozó az összes feladatot egy szolgálatközi irányítócsoporthoz ellenőrzése és a DG REFORM útmutatása mellett végezte el. Az összegyűjtött bizonyítékok reprezentatívnak és érdeminek tekinthetők, így lehetővé teszik az értékelési kérdések megalapozott megválaszolását, valamint a megbízható következtetések és tanulságok levonását.

FŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK

A Technikai Támogatási Eszköz 2021-es létrehozása óta technikai támogatást nyújt a tagállamoknak a reformok megtervezéséhez, kidolgozásához és végrehajtásához szükséges kapacitásuk javításában, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) keretében a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek (RRP-k) elkészítésében, módosításában, végrehajtásában és felülvizsgálatában.

A fent említett korlátozások ellenére **a TSI végrehajtása összességében sikeresnek bizonyult a 2021–2023-as időszakban az eredményesség, a hatékonyság és a koherencia tekintetében**. A program rendkívül fontos szerepet töltött be továbbá a kedvezményezett hatóságok és a tagállamok igényeinek kielégítésében, ami főként az eszköz kialakításának tudható be. Ezenfelül a TSI uniós hozzáadott értéket teremtett ahhoz képest, amit a tagállamok önállóan el tudtak volna érni.

Eredményesség

A fent ismertetett korlátozások ellenére az értékelés megállapításai azt mutatják, hogy 2021 és 2023 között a TSI jelentős előrelépést tett a Technikai Támogatási Eszközzel szemben meghatározott **célkitűzéseinek** elérése felé. Ami a konkrét célkitűzéseket illeti, a Technikai Támogatási Eszköz hatékonyan segítette a tagállamokat a reformok megtervezésére és végrehajtására irányuló kapacitásuk javításában. Eredményesen támogatta továbbá a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek elkészítését és végrehajtását azáltal, hogy hozzájárult több mint 500, a helyreállítási és rezilienciaépítési terv konkrét mérföldköveihez közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó projekthez.

Az **RRP-khez nyújtott támogatással** kapcsolatban a támogatás 2021. évi korai végrehajtása során eltolódások merültek fel a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek mérföldköveinek határideje és a Technikai Támogatási Eszköz keretében nyújtott támogatás teljesítési ütemterve között. Egyes esetekben túl korán, más esetekben pedig túl későn érkezett a TSI-támogatás ahhoz, hogy azt hasznosítani tudják, mindez pedig a nagyon szűk időkeretnek volt betudható. Ezek a hiányosságok rávilágítanak arra, mennyire fontos már a finanszírozási vagy a szakpolitikai kezdeményezések kezdetétől foglalkozni a tagállamok technikai támogatási igényeivel, valamint biztosítani az ütemezés és a határidők megfelelő összehangolását.

A Technikai Támogatási Eszköz érdekelt feleinek túlnyomó többsége nagy fokú elégedettségét fejezte ki a technikai támogatási projektek sikerével és eredményeivel kapcsolatban. A TSI-projektek értékes **eredményeket** szolgáltatottak, különös tekintettel az ajánlásokra, a műhelytalálkozókra, a képzésekre és a képzési anyagokra, az elemző jelentésekre, a cselekvési tervekre és az ütemtervekre, valamint az iránymutatásokra. A kedvezményezett hatóságok nagymértékben hasznosították az eredményeket az egyéni, szervezeti és szakpolitikai szintű változások eléréséhez. Ez hozzájárult a **Technikai Támogatási Eszköztől várt eredmények** elérése terén tett előrehaladáshoz.

A Technikai Támogatási Eszköz jelentős szerepet játszott a közigazgatási kapacitások valamennyi típusának megerősítésében, különös tekintettel a reformok belső igazgatási mechanizmusaira az egész EU-ban.

Ezek az eredmények azonban nagymértékben függenek a **nemzeti tényezőktől**, például a reformok iránti felelősségvállalástól, az ajánlások utánkövetéséhez szükséges pénzügyi források rendelkezésre állásától, a személyzet stabilitásától, valamint a politikai és igazgatási folytonosságtól. A reformeredmények tényleges elérése a tagállamok szélesebb körű erőfeszítéseinek függvénye, mivel az együttműködési és támogatási tervek, amelyekben a tagállamok kifejezésre juttatják a támogatási intézkedések végrehajtása iránti elkötelezettségüket, jogilag nem kötelező erejű dokumentumok. Ugyanakkor kiváló lehetőség áll fenn ezen előnyök megsokszorozására és fenntarthatóságuk javítására a meglévő és jövőbeli együttműködéseket lehetővé tevő (in)formális összekapcsolódások előmozdítása, a meglévő ismeretek kiaknázása, a projekteredmények szisztematikusabb terjesztése, a Bizottság tisztviselői által nyújtott folyamatos támogatás, valamint a tagállamok közötti tudáscsere révén.

Hatékonyság

Összességében véve a TSI végrehajtása és a hozzá kapcsolódó adminisztratív folyamatok **nagyrészt hatékonyak voltak**. Az eszköz kialakításának köszönhetően a tagállamokat nem terheli jelentéstételi kötelezettség, és a többi uniós eszközhöz képest nagyon alacsony a kapcsolódó **adminisztratív teher**, amit valamennyi tagállam méltat. A kedvezményezett hatóságok úgy vélték, hogy a kérelmezési és projektvégrehajtási folyamatokhoz kapcsolódó adminisztratív terhek észszerűek és arányosak.

A Technikai Támogatási Eszköz keretében nyújtott támogatás iránti nagy igény biztosította a megfelelő szintű versenyt és – a kiválasztott kérelmekhez a hét értékelt kritérium alapján rendelt belső pontszám alapján – a magas színvonalú javaslatok kiválasztását.

A hatékonyság javítása érdekében a DG REFORM hasznosította a strukturálisreform-támogató program értékeléseiből levont tanulságokat, például a **programirányítás egyszerűsítése és észszerűsítése révén**. A – 2021 és 2023 között az összes TSI-projekt mintegy 10 %-át kitevő – több országot érintő projektek bevezetése segített a tagállamok közös problémáinak kezelésében. A több országot érintő projektek és a kiemelt projektek **költséghatékonyabbaknak és időtakarékosabbnak** tűnnek az önálló projekteknél és az általános kérelmek keretében kiválasztott projekteknél. A több országot érintő projektek hatékonyságát azonban befolyásolhatja azok nagy fokú összetettsége.

A 2021–2023-as időszakban a program hatékony volt a **folyamat időtartamát és a költségvetés végrehajtását** illetően, a kötelezettségvállalásoktól a kifizetésekig bezárólag, így biztosította a költségvetés magas felhasználási arányát. A DG REFORM **ellenőrzéseinek összköltsége** a 2021–2023-as időszakban fokozatosan csökkent, és összhangban maradt a DG REFORM célértékével, valamint más uniós programok költségeihez hasonló mértékű maradt.

A jelentkezési határidő és a technikai támogatás kezdete közötti teljes időtartam kismértékben ugyan, de folyamatosan csökkent az értékelési időszak alatt, és átlagosan 11 hónapot tett ki. Az egyes projektek sikere és a folyamatban lévő reformokhoz való hatékony hozzájárulásuk szempontjából döntő fontosságú a kérelmezés és a projekt tényleges megkezdése között eltelt idő minimalizálása, különösen a sürgős szükségletek tekintetében. Célszerű lehet tovább mérlegelni az általános kérelmek benyújtására vonatkozó éves határidőket, valamint azt, hogy a különböző határidők meghatározása milyen mértékben javíthatná a hatékonyságot a technikai támogatás elindításakor.

A TSI-projektek különböző **megvalósítási módszerek** alkalmazásával hajtják végre. A kedvezményezett hatóságok és a technikai támogatást nyújtók általában nagyon pozitívan nyilatkoztak a finanszírozási kérelmek benyújtási folyamatára és kiválasztására vonatkozó eljárások egyértelműségéről, átláthatóságáról és felhasználóbarát jellegéről, az eredmények jóváhagyásáról, valamint a projektek nyomon követéséről és értékeléséről. A koordináló hatóságok ugyanakkor kevésbé voltak elégedettek a **TSI-projektek nyomon követésével**, különös tekintettel az eszközökre és az eljárásokra, valamint a vonatkozó információkhoz való nemzeti szintű hozzáférésre. A kedvezményezett hatóságok rendkívül hasznosnak ítélték a DG REFORM szakreferenseinek támogatását, a technikai támogatásnyújtás elejétől a végéig bezárólag.

Koherencia

Ami a **belső koherenciát** illeti, az értékelés nem tárt fel jelentős következetlenségeket az egyes tagállamok TSI-projektjei között. Ugyanakkor kevés jele mutatkozik annak, hogy az ugyanabban a tagállamban végrehajtott különböző TSI-projektek között együttműködési mechanizmusok állnának fenn. Az értékelés azt is megállapította, hogy Unió-szerte jelentős különbségek figyelhetők meg a koordináló hatóságoknak a program végrehajtásában való részvételének mértéke között. Jobban ki kell tehát aknázni az azonos szakpolitikai területen, ugyanazon a tagállamon belül a Technikai Támogatási Eszköz keretében finanszírozott projektek közötti szinergiákat.

Az értékelési időszak alatt a Technikai Támogatási Eszköz az elődjénél, a strukturálisreform-támogató programnál **nagyobb külső koherenciát** mutatott a regionális és nemzeti szintű beavatkozásokkal, valamint a hasonló célkitűzésekkel rendelkező egyéb uniós beavatkozásokkal. A Technikai Támogatási Eszköz más uniós eszközöket és programokat kiegészítve működik. Az értékelés megállapította, hogy a Technikai Támogatási Eszköz célja és tevékenységei kiegészítik az Európai Szociális Alap Plusz, az Európai Regionális Fejlesztési Alap, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz céljait és tevékenységeit. A Technikai Támogatási Eszköz nemcsak a költségvetés-végrehajtási módszerek tekintetében különbözik, hanem horizontális jellege és széles körű (nem egy adott szakpolitikai ágazatra korlátozódó) beavatkozási köre, a nyújtott támogatás időtartama és a támogatott kapacitások típusa tekintetében is. A koherenciát tovább lehetne fokozni azzal, ha a tagállamok stratégiaileg ötvöznék a különböző uniós eszközöket úgy, hogy azok a tervezéstől a végrehajtásig bezárólag támogassák a teljes reformciklust. Úgy tűnik, hogy a legnagyobb mértékű szinergiák az RRF-fel és a TAIEX-szel⁴ alakultak ki. A TSI az általános és speciális támogatás nyújtásával kezelni tudta az RRP-k végrehajtása szempontjából kulcsfontosságú kérdéseket, például a projektirányítást és -irányítást. Az értékelési bizonyítékok rávilágítottak a TSI keretében nyújtott támogatás jelentőségére az RRF-kezdemenyzések hatékony végrehajtásához szükséges operatív képességek megerősítése tekintetében. Az értékelés során azonban egyes tagállamokban felmerült az aggály, hogy átfogóbb megközelítésre lehet szükség, mivel az uniós szakpolitikai kereten belül több finanszírozási eszköz is rendelkezésre áll.

A Technikai Támogatási Eszköz az európai szemeszter keretében kiadott országspecifikus ajánlások megvalósításában játszott szerepének köszönhetően összhangban áll az európai szemeszter folyamatával is. A koordináló és a kedvezményezett hatóságok többsége azt nyilatkozta, hogy a TSI-projektek nagymértékben vagy mérsékelten támogatják az országspecifikus ajánlások megvalósítását célzó reformokat. Ezt megerősítették az esettanulmányok is, amelyek bizonyították, hogy a Technikai Támogatási Eszköz fontos szerepet játszott az országspecifikus ajánlások végrehajtásában. Továbbra is fennállnak azonban kihívások annak a szisztematikus nyomon követésével kapcsolatban, hogy a TSI-projektek konkrétan hogyan járulnak hozzá az országspecifikus ajánlások végrehajtásához, mivel a projekt végrehajtása után a Technikai Támogatási Eszköz megbízatása korlátozott.

Végül a TSI-projektek szoros összhangban állnak a Bizottság fő prioritásaival is, például a digitális és a zöld átállással. A kiemelt prioritásokhoz hozzájáruló TSI-projektek növekvő száma összefüggésbe hozható a kiemelt kérelmek bevezetésével. A Technikai Támogatási Eszköz a tagállamokat az uniós jogszabályok végrehajtásában támogató értékes eszközként is elismertté vált.

Uniós hozzáadott érték

⁴ A **TAIEX** (technikai segítségnyújtás és információcsere) egy uniós intézményfejlesztési eszköz, amely az „Európa együtt” kezdeményezés szellemében mozgósítja az uniós tagállamok közszektorbeli szakértelmét a reformfolyamatok világszerte történő támogatása érdekében.

A TSI által elért eredmények meghaladták azt, amit az egyes tagállamok önállóan el tudtak volna érni. A Technikai Támogatási Eszköz **olyan nemzetközi, különösen európai szakértelmet** biztosít, amely helyi, regionális vagy nemzeti szinten jellemzően nem áll rendelkezésre, és olyan sajátos szükségleteket elégít ki, amelyeket a tagállamok egyedül nehezen tudnának kezelni. A nemzetközi és helyi szakértelem ötvözésének köszönhetően a Technikai Támogatási Eszköz rendkívül hasznosnak bizonyult, mivel a helyi szakértők az adott kontextusnak megfelelő betekintést nyújtottak, a nemzetközi szolgáltatók pedig stratégiaibb jellegű megközelítést biztosítottak, valamint segítettek növelni a reformok hitelességét és elfogadottságát.

A Technikai Támogatási Eszköz uniós hozzáadott értéket teremtett a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek kidolgozásának és végrehajtásának támogatásával. A Technikai Támogatási Eszköz **jelentős, több országra kiterjedő hatásokat** gyakorolt, és magas uniós hozzáadott értéket teremtett a szakértői közösségek kiépítése, valamint a tagállamok közötti folyamatos együttműködés kialakítása révén. Azzal, hogy lehetőséget biztosított a különböző tagállamokban dolgozó társaikkal és szakemberekkel való kommunikációs csatornák létrehozására, a Technikai Támogatási Eszköz megkönnyítette a levont tanulságok és a bevált gyakorlatok tagállamok közötti megosztását. Emellett a TSI-projektek fontos szerepet játszottak az uniós szakpolitikák és prioritások végrehajtásában, valamint a zöld és a digitális átállások előmozdításában. E tekintetben a **kiemelt projektek** (melyek önálló és több országot érintő projekteket is felölelnek) hozzáadott értéket teremtenek azáltal, hogy támogatják az uniós prioritásokat, ösztönzik a szabályozásnak való megfelelést és előmozdítják az uniós jog alkalmazását. Az érdekelt felek megjegyezték azonban, hogy a kiemelt projektek magukban hordozzák a Technikai Támogatási eszköz – a konkrét tagállamok igényeihez igazított támogatásnyújtásra vonatkozó – konkrét céljától való eltérés veszélyét. A megkérdezett érdekelt felek között erős konszenzus alakult ki a Technikai Támogatási Eszköznek a zöld és a digitális átálláshoz való jelentős hozzájárulását illetően. A Technikai Támogatási Eszköz az elődjénél, a strukturálisreform-támogató programnál nagyobb mértékben járul hozzá a zöld átálláshoz.

A több országot érintő projektek értékesnek bizonyultak azon képességüknek köszönhetően, hogy képesek kezelni a szélesebb körű, határokon átnyúló kihívásokat, és egyúttal fokozni az együttműködést és a bevált gyakorlatok megosztását a részt vevő országok között. Ugyanakkor felmerültek bizonyos aggályok e projektek összetettségével, valamint azzal kapcsolatban, hogy ezek a projektek a részt vevő országok alacsonyabb szerepvállalásához és politikai elkötelezettségéhez vezethetnek, ami alááshatja a sikerüket.

Relevancia

A konzultáció eredményei arra engednek következtetni, hogy **a TSI rendkívül fontos eszköz, amely jól igazodik a tagállamok és kedvezményezett hatóságai igényeihez**, és javulást mutat a strukturálisreform-támogató program utólagos értékelésében meghatározott területeken. A bizonyítékok alapján továbbra is **szükség van a technikai támogatásra**, különösen az eljárások és a módszertanok kidolgozása és végrehajtása terén.

A legtöbb megkérdezett kedvezményezett hatóság és koordináló hatóság egyetértett abban, hogy a Technikai Támogatási Eszköz alkalmas a technikai támogatás nyújtására, és

megerősítette, hogy a TSI-projektek – főként az eszköz kialakításának köszönhetően – kellő időben kezelni tudták intézményei fő igényeit. Valamennyi érdekelt fél úgy véli, hogy a Technikai Támogatási Eszköz **kialakítása és szerkezete** rendkívül fontos a tagállamok a felmerülő kihívások kezeléséhez szükséges reformok megtervezésére és végrehajtására irányuló közigazgatási és intézményi kapacitásának megerősítése szempontjából.

Fontos azonban ezeket a pozitív eredményeket annak fényében figyelembe venni, hogy azok a tagállamok, amelyek kérelme elfogadásra kerül, szinte költségmentesen vehetik igénybe a Technikai Támogatási Eszköz keretében nyújtott támogatást, saját technikai támogatásuk megszervezésére irányuló kapacitásuktól függetlenül. Az interjúk rámutattak a **sürgős szükségletekre** az éves ciklus általános felhívásai révén való reagálás bizonyos korlátaira, amelyek az igény felmerülése után a projekt elindításához szükséges időtartamhoz köthetők. A TSI kialakítása ugyanakkor nagy fokú rugalmasságot mutatott a tagállamok előre nem látható és újonnan felmerülő igényeinek a Technikai Támogatási Eszközzel szülő rendeletben körvonalazott célzott felhívások és különleges intézkedések révén történő kielégítése tekintetében. A strukturálisreform-támogató program utólagos értékeléséhez viszonyítva, valamint e módzatoknak köszönhetően a kedvezményezett hatóságok és a nemzeti koordináló hatóságok többsége egyetértett abban, hogy a TSI – kialakításának köszönhetően – képes volt kezelni az ország sürgős és/vagy előre nem látható szükségleteit. A kiemelt támogatási kérelmek, valamint a több országot és több régiót érintő projektek bevezetése lehetővé tette a program számára az uniós prioritások jobb kezelését, valamint az uniós jog alkalmazásának és végrehajtásának javítását.

FŐBB TANULSÁGOK

Az értékelés rámutatott arra, hogy a Technikai Támogatási Eszköz számos területen fejlődött elődjéhez, a strukturálisreform-támogató programhoz képest, és az érdekelt felek aktívabb bevonásáról, valamint nagyobb országok közötti dimenzióról tett tanúbizonyságot. A Technikai Támogatási Eszköz félidős értékelésének megállapításaiból és következtetéseiből levont főbb tanulságok a következők:

A Technikai Támogatási Eszköz kialakítása

- A Technikai Támogatási Eszköz **keresletvezérelt jellege** segít biztosítani a tagállamok projektek iránti felelősségvállalását és az érdekelt felek elkötelezettségét, amelyek elengedhetetlenek a reformok sikeréhez, bár a konkrét eredmények nagymértékben függnak a **nemzeti tényezőktől**. A projekteknek az európai szemeszter keretével és a vonatkozó uniós prioritásokkal való összhangját a kiválasztási folyamat során a kiválasztási kritériumok biztosítják.
- A Technikai Támogatási Eszköz jelenlegi kialakítása miatt a tagállamokon belüli konkrét eredmények nyomon követése korlátozásokba ütközik, mivel az eszköz jogalapja nem utal közvetlenül a reformok megvalósítására, és nem állapít meg konkrét követelményeket a tagállamok számára a támogatott reformok státuszáról való jelentéstételre vonatkozóan. A jövőben figyelembe kell venni ezeket az észrevételeket, és meg kell vizsgálni, miként

lehetne fokozni a reformokra való összpontosítást. Emellett fontolóra kell venni a konkrét jelentéstételi kötelezettségek bevezetését is, biztosítva ugyanakkor, hogy az adminisztratív terhek arányosak maradjanak az eszköz keretében végzett tevékenységekkel.

- A technikai támogatásnak kellően rugalmasnak kell maradnia ahhoz, hogy ki tudja elégíteni a tagállamok igényeit, és alkalmazkodni tudjon a változó politikai prioritásokhoz és helyzetekhez. A közigazgatási hatóságok tevékenységük keretében szembesülhetnek mind belső, mind külső változásokkal – beleértve a szakpolitikai változásokat, a gazdasági és társadalmi kihívásokat, valamint a jogi és szabályozási környezet változásait is –, amelyek szükségessé tehetik a technikai támogatást és segítségnyújtást az új célkitűzésekhez és stratégiákhoz való alkalmazkodáshoz.
- A TSI kialakítása általában véve eredményes volt az uniós tagállamok igényeinek kezelésében, az éves ciklus azonban korlátozhatja a tagállamok sürgős szükségleteire való reagálási képességét. Bár a TSI célzott felhívások révén hatékonyan kezelt néhány sürgős igényt, ezek a felhívások sok időt és erőforrást vesznek igénybe.

A TSI-projektek végrehajtása

- Az értékelés megállapításai kiemelik a technikai támogatás szempontjából legmegfelelőbb projekttypus azonosításának fontosságát, szem előtt tartva a tagállamok erősségeit, gyengeségeit, szükségleteit és körülményeit. A **több országot érintő** és a **kiemelt** projektek (melyek önálló és több országot érintő projekteket is felölelnek) rendkívül hasznosnak bizonyultak az uniós prioritások kezelése, az együttműködés előmozdítása és a bevált gyakorlatok határokon átnyúló megosztása tekintetében. Az **önálló** projektek ugyanakkor alkalmasabbnak tűnnek a konkrét igények kezelésére, és jobban igazodnak azokhoz, mivel célzottabb reformokat tesznek lehetővé, ezáltal biztosítva a kedvezményezett hatóságok nagyobb szerepvállalását.
- A különböző technikai támogatási projektek során különféle **megvalósítási módszereket** alkalmaztak, az érdekelt felek körében pedig magas volt az elégedettségi arány. A bizonyítékok azt mutatják, hogy a magánszolgáltatók jobban el tudják látni a technikai feladatokat, míg a nemzetközi szervezetek alkalmasabbak lehetnek arra, hogy hozzájáruljanak a szélesebb körű stratégiai kérdésekhez, és a több országot érintő projektek esetében Unió-szerte egységes választ biztosítsanak az azonos típusú igényekre. A megvalósítási módszerek testre szabott kombinációjának alkalmazása – például a TAIEX más módszerekkel való kombinálása – hatékony megközelítésnek bizonyult, különösen az összetett vagy több országot érintő projektek esetében.
- Mindazonáltal további erőfeszítésekre van szükség annak biztosításához, hogy a TSI eredményei hatékonyan hasznosításra kerüljenek, és a tagállamok konkrét utánpótlást folytassanak le.

A szakértői javaslatokat biztosító DG DIGIT ad hoc támogatását a projektek végrehajtása szempontjából hasznosnak ítélték. Ez a támogatás az interoperábilis Európáról szóló (EU) 2024/903 rendelet elfogadását követően fokozódott. Figyelemre méltó, hogy a „*Statisztikai Interoperabilitási Csomópont*” projekt elnyerte az „ASEDIE: 25 év” elnevezésű díjat az általa biztosított érték elismeréseként.

A Bizottság segítő szerepe

- Az értékelés megállapította, hogy a Bizottság **fontos szerepet játszott a** TSI-projektek végrehajtásában. A DG REFORM szakreferenseinek szoros bevonása különösen fontos volt a projekttervezés támogatása (a végrehajtás megkönnyítése érdekében), valamint a végrehajtás során felmerült különböző kihívások kezelése terén. Folyamatos operatív felügyeletük szintén lényeges volt.
- Az érdekelt felek jelezték, hogy a hosszú távú eredmények fenntartható elérésének biztosítása érdekében hasznos lehet a Bizottság szakreferensei által a technikai támogatási eszköz projektjeinek befejezését követően nyújtott további támogatás.
- Egyes esetekben kiemelték, hogy **a Bizottság meghatározott főigazgatóságainál** dolgozó szakreferensek szorosabb bevonása előnyös lenne a TSI-projektek végrehajtásának javítása szempontjából, különös tekintettel az uniós jog végrehajtásával kapcsolatos TSI-projektekre (az összetett uniós jogszabályi követelmények, például a jelentős károkozás elkerülését célzó elv esetében).

A technikai támogatás eredményei és fenntarthatósága

- A kedvezményezett hatóságok felhasználták a TSI-projektek eredményeit – például az ajánlásokat, a műhelytalálkozók megállapításait és az elemzési jelentéseket – arra, hogy **egyéni, szervezeti és szakpolitikai szinten változásokat érjenek el**.
- A **technikai támogatás sikere és a hosszú távú fenntartható eredmények elérése a technikai támogatási projektek tagállamok általi következetes és szisztematikus utánkövetésétől függ**. A nemzeti hatóságok folyamatos felelősségvállalása döntő tényezőnek bizonyult annak biztosítása tekintetében, hogy utánkövetési intézkedéseket tegyenek, valamint hogy a technikai támogatási projektek eredményei hasznosításra kerüljenek. Az értékelés megállapította, hogy ez az utánkövetés függ olyan nemzeti tényezőktől is, mint a reformok iránti felelősségvállalás, a pénzügyi források rendelkezésre állása, a személyzet stabilitása, valamint a politikai és igazgatási folytonosság.
- Az elégedettségi és az eredményekre vonatkozó kérdőívek kitöltésén kívül azonban a nemzeti hatóságok még nem vállaltak hivatalosan kötelezettséget a technikai támogatási projektek utánkövetésére (pl. vonatkozó reformok elfogadásával). Érdemes lehet tovább vizsgálni, miként lehetne ösztönözni a tagállamokat a technikai támogatási projektek következetesebb és szisztematikusabb utánkövetésére és az ezen utánkövetésről való jelentéstételre. Meg kell erősíteni továbbá **a technikai támogatás nyomon követését és értékelését** az eredmények jobb, objektív módon és az intézkedések típusához (pl. képzés és kapacitásépítés, konkrét reformok támogatása, a nemzeti hatóságoknak szóló ajánlások stb.) igazodó módon történő nyomon követése, valamint az új projekteknek a levont tanulságok alapján való fejlesztése érdekében.

Többéves dimenzió

- A **Technikai Támogatási Eszköz jelenleg nem rendelkezik közép- és hosszú távú programozási megközelítéssel, amely összekapcsolná a technikai támogatást más programokkal annak érdekében, hogy javítsa azok hatékonyságát, és koherens stratégiai jövőképet alakítson ki a technikai támogatásra vonatkozóan egy adott tagállamban**. Ezt azonban össze kell egyeztetni az eszköznek a Technikai Támogatási

Eszközzel sz  lo rendeletben rögzített éves jellegével. A Technikai Támogatási Eszköz végrehajtásának rövid távú str  t  giai áttekintése megtal  lthat   az együttműködési és támogatási tervekben, ezek a dokumentumok azonban jogilag nem kötelező erej  iek. A 2021–2023-as időszakban a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek is biztosították a technikai támogatásának a folyamatban lévő nemzeti szintű reformokkal való összehangolását.

- Érdemes lehet továbbá újragondolni a **kiemelt projektek** meghatározását is. Előnyös lehet például középtávú, több évre vagy több technikai támogatási felhívásra kiterjedő kiemelt projekteket kialakítani. A kiemelt projektekre vonatkozó középtávú perspektíva nagyobb hangsúlyt helyezhetne a tagállamok és az EU eɡ  sze előtt álló konkrét kihívásokra, és egyúttal fokozhatná a hatékonyságot   z  ltal, hogy csökkenti a Bizottság különböző szolgálataival és a tagállamokkal folytatott éves konzultációkhoz, valamint a vállalati eszközök éves szintű kiigazításához kapcsolódó adminisztr  t  v terheket.

Tematikus és szakpolitikai dimenzió

- Az olyan kezdeményezések, mint az európai közigazgatási térség (ComPAct) – beleértve a közigazgatási együttműködési csereprogramot (PACE) is – 2023 óta a Technikai Támogatási Eszk  z  n keresztül végrehajtott konkrét intézkedéseket javasoltak annak érdekében, hogy seg  ts  k a k  zigazgat  sokat a polgárok és a vállalkozások   g  nyeinek kielégítésében Unió-szerte. Ezek a kezdeményezések r  vil  g  tott  k a Technikai Támogatási Eszköz hozzáadott   rt  k  re a nemzeti, regionális és helyi szintű közigazgatási sz  rvek igazgatási kapacitásának megerősítése, valamint annak lehetővé tétele tekintetében, hogy minden polgár kell   időben biztosított, magas színvonalú közszolgáltatásokhoz férhessen hozzá. Sikeres végrehajtásuk esetén ezek a kezdeményezések és projektek **inspiráló példaként szolgálhatnak a szakpolitikai integráció, valamint a különböző szakpolitikai területeken nyújtott technikai támogatás koherenciája és hatékonysága tekintetében.**
- A ComPAct kezdeményezés jó platformot és „tud  sk  zpontot” biztosít a kormányzás és a közigazgatás terén a többi uniós eszközt kiegészítő technikai támogatás nyújtásához.
- A technikai támogatási projektek az   vek során hatalmas tematikus szakpolitikai tudásanyagot hoztak létre. Az   rt  kel  si időszakban a DG REFORM aktívabb szerepet játszott a technikai támogatás eredményeinek és kimeneteinek terjesztésében, amelyet fokozni lehetne annak érdekében, hogy azokat valamennyi **tematikus területen** jobban lehessen hasznosítani. Az [Uniós Felügyeleti Digitális Pénzügyi Akadémia \(EU-SDFA\)](#) platformja a – különösen az ugyanazon szakpolitikai területhez tartozó – más és már lezárt projektekből származó anyagok és eredmények felhasználásának előmozdítására írányuló hatékony terjesztés követendő példája.
- A tagállamok a Technikai Támogatási Eszköz révén profitáltak a digitális reformok kidolgozásához és végrehajtásához nyújtott, testre szabott technikai szak  rtelemb  l. Az eszköz támogatta a digitális technológiák elfogadása és a határokon átnyúló interoperabilitás támogatása révén a digitális kormányzást előmozdító, a közigazgatást modernizáló és a közszolgáltatás-nyújtást javító projekteket.

Országos dimenzió

- Az értékelés megállapította, hogy **javítani kell a koordinációt és a szinergiákat az ugyanazon tagállamban a Technikai Támogatási Eszköz keretében finanszírozott projektek között**. Meg kell fontolni azt is, hogyan lehetne továbbfejleszteni a biztosított támogatás felügyeletét és utánkövetését, ezáltal kidolgozva az országtámogatás egy holisztikusabb megközelítését. Ez segíthet megerősíteni a különböző uniós programok szinergiáit és kiegészítő jellegét, valamint jobban összehangolni az ütemterveket és az országspecifikus határidőket is.
- Az értékelési időszakban a **DG REFORM országos koordinátorainak és koordináló hatóságainak szerepe** kulcsfontosságúnak bizonyult a végrehajtott technikai támogatási intézkedések országspecifikus relevanciájának biztosításában, a végrehajtási szakaszban felmerülő problémák azonosításában, valamint a megfelelő mérséklési intézkedésekre vonatkozó javaslatok előterjesztésében.
- A bizonyítékok alapján a koordináló hatóságok részéről kihasználatlan lehetőségek rejlenek mind annak nyomon követésében, hogy nemzeti szinten milyen mértékben van szükség a közép- és hosszú távú eredmények eléréséhez (pl. a vonatkozó reformok elfogadásához) a technikai támogatási eredményekre, és hogyan használják fel azokat erre a célra, mind a technikai támogatás más uniós programokkal és eszközökkel való ötvözésére vonatkozó stratégiai megközelítés alkalmazásában.
- Az értékelés megállapította, hogy a koordináló hatóságok szerepvállalása az intézményi kereten belüli helyzetüktől, a tagállami közigazgatás méretétől és az e feladatra szánt erőforrásoktól függhet. Az intézményi keret megerősítése és a tagállamokra vonatkozó jelentéstételi kötelezettségek bevezetése növelheti a program hatékonyságát.
- A koordináló hatóságok formalizáltabb és egységesebb szerepe erősítheti a reformok iránti felelősségvállalást (a kérelmek jobb rangsorolása révén), valamint javíthatja a projektek nyomon követését a különböző tagállamokban, ugyanakkor fenntarthat némi rugalmasságot az e hatóságok szerepének az egyes tagállamok sajátos körülményeihez való igazítása terén.

Több országra kiterjedő dimenzió

- A Technikai Támogatási Eszköz jelentős, **országokon átnyúló hatásokról** tett tanúbizonyságot: a több országot érintő projektek szélesebb körű, határokon átnyúló kihívásokat kezelnek, és megerősítik az együttműködést, valamint az ismeretek és a bevált gyakorlatok megosztását a részt vevő országok között.
- A program szakértői közösségeket épített ki, és a tagállamok közötti együttműködést tartott fent, ezáltal magas uniós hozzáadott értéket teremtett.
- A Technikai Támogatási Eszköz fontos szerepet játszott a reformok hitelességének és elfogadottságának javításában, valamint legitimitásuk és láthatóságuk fokozásában nemzeti és uniós szinten egyaránt.
- A **több országot és több régiót érintő** kérelmek bevezetése szintén jelentős hatékonyságnövekedést eredményezett azáltal, hogy lehetővé tette több kérelem egyetlen szerződés vagy megállapodás keretében való kiválasztását. Ezek a projektek ugyanakkor magukban hordozzák az országspecifikus szükségletek felhígulásának, valamint az eltérő ütemben haladó tagállamok általi szerepvállalás korlátozásának veszélyét.

- A **kiemelt kérelmek** bevezetése sikeresnek bizonyult, mivel lehetővé tette a nemzeti reformok és az uniós prioritások jobb összehangolását, valamint ösztönözte a szabályozásnak való megfelelést, és előmozdította az uniós jog alkalmazását. Ezek a projektek a jövőben foglalkozhatnak a különböző tagállamokban és az EU egészében régebb óta fennálló strukturális kihívásokkal is.

Más programokkal való szinergiák

- A Technikai Támogatási Eszköz eredményesen támogatta a reformok végrehajtását, e reformoknak pedig jelentős része kapcsolódik a helyreállítási és rezilienciaépítési terv valamely konkrét mérföldkövéhez. A technikai segítségnyújtásnak már az alapok és más szakpolitikai eszközök végrehajtásának kezdetétől történő beépítése – ahogyan az az RRF egyes eseteiben is történt – előnyös lehet, és hozzájárulhat ahhoz, hogy teljesüljenek a közigazgatási kapacitásra vonatkozó követelmények, valamint hogy az ütemezések összehangoltak legyenek.
- A Technikai Támogatási Eszköz összhangban áll **más uniós folyamatokkal**, például az európai szemeszterrel, és hozzájárult az uniós prioritások megvalósításához, a zöld és a digitális átállást is beleértve.
- A Technikai Támogatási Eszköz a sikeres végrehajtásukhoz szükséges közigazgatási és intézményi kapacitás kiépítésével javíthatja más programok hatékonyságát is. Az értékelés azonban rámutatott, hogy egyes tagállamok előnyben részesítenék egy átfogóbb megközelítés alkalmazását, mivel az uniós szakpolitikai kereten belül több finanszírozási eszköz is rendelkezésre áll.